

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СТРАТЕГІЯ розвитку України

Науковий журнал
№ 1, 2020

Київ 2020

Стратегія розвитку України: наук. журн. – К.: НАУ, 2020. – №1. – 190 с.

У науковому журналі досліджуються актуальні проблеми соціально-економічної політики України, розвитку світового господарства в умовах глобалізації економіки, міжнародних економічних відносин, інноваційного розвитку в умовах формування інформаційного суспільства, проблеми забезпечення конкурентоспроможності на світових ринках товарів і послуг, сучасні інтеграційні процеси.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Степанов О.П., доктор економічних наук, професор (головний редактор);
Ричка М.А., кандидат економічних наук, доцент (відповідальний секретар);
Ареф'єва О.В., доктор економічних наук, професор;
Біла С.О., доктор наук з державного управління, професор;
Бойко О.В., доктор економічних наук, професор;
Грищенко А.А., доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України;
Грущинська Н.Н., доктор економічних наук, професор;
Жаворонкова Г.В., доктор економічних наук, професор;
Жаліло Я.А., доктор економічних наук, професор;
Касьянова Н.В., доктор економічних наук, професор;
Корж М.В., доктор економічних наук, професор;
Корнєєва Т., доктор філософії (Ph.D), професор (Франція);
Мягих І.М., доктор економічних наук, професор;
Павленко П.М., доктор технічних наук, професор;
Пілецька С.Т., доктор економічних наук, професор;
Побоченко Л.М., кандидат економічних наук, доцент;
Присяжнюк Ю.І., доктор економічних наук, професор;
Рогач О.І., доктор економічних наук, професор;
Румянцев А.П., доктор економічних наук, професор;
Третяк А.М., доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НАН України;
Філіпенко А.С., доктор економічних наук, професор;
Чужиков В.І., доктор економічних наук, професор;

Відповідальний за випуск: О.П. Степанов

Державна реєстрація видання КВ № 7483 від 25.06.2003 р.
Адреса редакції: 03680, м. Київ, просп. Любомира Гузара (Космонавта Комарова), 1.

Автори несуть повну відповідальність за зміст та оформлення своїх опублікованих матеріалів.

УДК 351.713+336.24(0,75.8)(045)

БОРСА В.В.,

ст. викладач

кафедри митної справи

Університету державної фіскальної служби України.

**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ В СТРУКТУРІ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ:
МИТНИЙ АСПЕКТ**

Анотація. У статті проаналізовано механізм державного регулювання ринку інтелектуальної власності України в контексті застосування митних регуляторів.

Ключові слова: високотехнологічні галузі; об'єкти інтелектуальної власності; об'єкти права інтелектуальної власності; права інтелектуальної власності; контрафактні товари; фальсифікована продукція; захист прав інтелектуальної власності; митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності.

Борса В.В., ст. преподаватель кафедры таможенного дела Университета государственной фискальной службы Украины.

**ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ РАЗВИТИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ
СОБСТВЕННОСТИ УКРАИНЫ В СТРУКТУРЕ ХОЗЯЙСТВЕННОГО МЕХАНИЗМА:
ТАМОЖЕННЫЙ АСПЕКТ**

Аннотация. В статье проанализирован механизм государственного регулирования рынка интеллектуальной собственности Украины в контексте применения таможенных регуляторов.

Ключевые слова: высокотехнологичные отрасли; объекты интеллектуальной собственности; объекты права интеллектуальной собственности; права интеллектуальной собственности; контрафактные товары; фальсифицированная продукция; защита прав интеллектуальной собственности; таможенный реестр объектов права интеллектуальной собственности.

Borsa V.V, Art. Lecturer at the Department of Customs, University of the State Fiscal Service of Ukraine.

**STATE REGULATION OF UKRAINE'S INTELLECTUAL PROPERTY DEVELOPMENT
IN THE STRUCTURE OF THE ECONOMIC MECHANISM:
CUSTOMS ASPECT**

Abstract. The article analyzes the mechanism of state regulation of the Ukrainian intellectual property market in the context of the application of customs regulators.

Keywords: high-tech industries; objects of intellectual property; intellectual property rights; counterfeit goods; counterfeit products; protection of intellectual property rights; customs register of intellectual property objects.

Актуальність проблеми. Розвиток наукомістських, високотехнологічних галузей та стрімке поглиблення міжнародного обміну їхньою продукцією привели до формування нового напрямку наукових досліджень в економіці - теорій неотехнологічного напрямку. Дані теорії поряд з основними факторами конкурентних переваг, якістю продукції та ефективністю виробництва, виділяють головний пріоритет сучасного розвитку економіки країни – технологічне лідерство. Враховуючи існування країн з різним рівнем економічного та технологічного розвитку, прихильники неотехнологічного напрямку акцентують увагу на динамічних порівняльних перевагах, пов'язаних переважно з наукомісткими товарами.

Зростання обсягів міжнародної торгівлі та іноземних інвестицій уможливило розвиток міжнародного трансферу об'єктів інтелектуальної власності, загостривши проблему формування відповідного інституційного середовища та розробки узгоджених правил взаємодії між окремими країнами та між суб'єктами прав інтелектуальної власності цих країн.

Слід також наголосити на тому, що механізми регулювання та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності суттєво впливають на обсяги прямих іноземних інвестицій, ліцензійних угод, рівень розвитку національних інноваційних систем та конкурентоспроможність суб'єктів господарювання усіх рівнів. Водночас проблеми врегулювання міжнародних відносин у сфері інтелектуальної власності є складними та суперечливими внаслідок посилення нерівномірності економічного розвитку країн світу та наявних відмінностей у співвідношенні імітаційних та інноваційних стратегій національних економік.

Аналіз досліджень і публікацій. Окремі аспекти аналізу державного регулювання об'єктів права інтелектуальної власності у сфері зовнішньоекономічних відносин розглядаються у наукових працях таких авторів, як С. Г. Гордієнко, А.А. Дубініна, О.О. Жаров, О. П. Орлюк, В. С. Дроб'язко, А.В. Міндул, Ю. М. Капіца, Н. С. Кузнецова, О. А. Підопригора, О. Д. Святоцький, О. І. Харитонova, Т.М. Шевелева, О. О. Штефан, В.І. Царенко, В.О. Хома, О.В. Кошонько, Е.С. Молдован, О.О. Пунда, О.В. Яковенко, Л.Р. Прус та ін.

Метою статті є дослідження теоретико-методологічних проблем, пов'язаних з відпрацюванням оптимальної моделі державного регулювання об'єктів права інтелектуальної власності у сфері зовнішньоекономічних зв'язків.

Виклад основного матеріалу. Як свідчить світовий досвід, закономірністю розвитку однієї з найбільш активних форм міжнародних економічних відносин стало те, що все більша частина світової торгівлі припадає на товари, які містять інтелектуальну власність. Тому, надзвичайно важливою стає проблема охорони прав інтелектуальної власності, оскільки в умовах формування глобального конкурентного середовища результати творчої інтелектуальної праці можуть бути скопійовані та впроваджені конкурентами майже миттєво, внаслідок чого реальним виробникам будуть нанесені суттєві економічні збитки. Відтак економічний аспект охорони та захисту прав інтелектуальної власності набуває першочергового значення в умовах світової глобалізації.

Проблема масштабних правопорушень в сфері інтелектуальної власності набула для України в останні роки також серйозних масштабів, так як зростають обсяги зовнішньоторговельних операцій з товарами, що містять об'єкти права інтелектуальної власності в Україні, тобто через митний кордон України переміщується все більше товарів, які містять ознаки наявності інтелектуальної власності.

Збільшення на українському ринку об'єктів інтелектуальної власності спричинила наступну закономірність - появу контрафактних товарів, що містять відомі бренди, а це в свою чергу призводить до втрати доходів державою, появу неякісних, невідповідних стандартам товарів на ринку, що призводить до погіршення економічної безпеки країни в цілому.

Підсумовуючи усі раніше виконані емпіричні дослідження інших авторів, при аналізі негативних наслідків які виникають в результаті порушення прав інтелектуальної власності, доцільно акцентувати увагу на сукупності інтересів основних суб'єктів функціонування даного ринку - інтересах держави, інтересах суб'єктах господарювання та інтересах безпосередніх споживачів.

На нашу думку, на державному рівні такі негативні наслідки проявляються у наступному: це порушення національного законодавства в сфері прав власності; втрати державного бюджету від недоврахування фіскальних надходжень; погіршення інвестиційного клімату в країні для іноземних інвесторів; прискорене стимулювання «тіньової економіки» та розвитку організованої злочинності.

Якщо аналізувати рівень суб'єктів господарювання то основним негативом є: зниження обсягів продажу оригінальної продукції внаслідок заміщення її контрафактною та фальсифікованою продукцією; зниження прибутку від виробництва та реалізації авторської продукції; необхідність здійснення додаткових витрат на постійне вдосконалення дизайну упаковки та захисних технологій, які призводять не тільки до подорожчання товару, але й втраті конкурентоспроможності; додаткові витрати на боротьбу з розповсюдженням контрафактної та фальсифікованої продукції; погіршення ділового та репутаційного іміджу даного суб'єкта господарювання.

Основними ж втратами споживачів стають відсутність гарантій якості та корисності товарів на національному ринку споживання, а також висока ймовірність негативних наслідків для здоров'я та життя даних споживачів [2].

Проведені нами дослідження як національних, так і міжнародних правових норм показало, що у системі державних органів захисту прав інтелектуальної власності митним органам відведена особлива місія, а саме – сприяння захисту прав інтелектуальної власності та вжиття заходів щодо запобігання переміщенню через митний кордон країни товарів з порушенням прав інтелектуальної власності, які охороняються законом [1], що поряд з іншими функціональними завданнями, відповідно до національного законодавства є одним із основних пріоритетів митної системи України.

Відповідно до ст. 51-60 Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності були встановлені нормативні рамки для митного регулювання зовнішньоторговельних операцій з товарами інтелектуальної власності, зокрема спеціальні вимоги щодо заходів на кордоні: «...за умови, якщо країна-член скасувала майже всі види контролю, за рухом товарів через свій кордон з іншою країною-членом, з якою вона становить частину митного союзу, на такому кордоні не потрібно вимагати застосування цих спеціальних вимог» [10].

Аналіз державної політики в сфері регулювання національного ринку прав інтелектуальної власності, на наш погляд, повинен бути у двох площинах – економічній та соціальній. При цьому, з економічної точки зору необхідність захисту прав інтелектуальної власності можна розглядати у наступних контекстах. В першу чергу, це захист прав інвесторів та виробників інноваційних продуктів, створення стимулів для інновацій та гарантування права виробників на створену ними додаткову вартість товару у вигляді інтелектуальної власності (наприклад, створення брендового товару, який має покращені якісні характеристики, надійність при довгостроковому користуванні, тощо).

Інший аспект даної проблеми, це детінізація економічних відносин в сфері інноваційних технологій. Зазвичай у виробленні підроблених товарів задіяні напівлегальні фірми, продукція яких у результаті ухилення від сплати податків має невисоку ціну, що впливає на рівень надходження до бюджету митних платежів при імпорті таких товарів та на рівень захисту вітчизняних виробників аналогічних товарів [2].

Соціальною складовою забезпечення захисту прав інтелектуальної власності є запобігання розповсюдження продукції, яка виготовляється з порушенням технологій виробництва і реалізовується у вигляді торгового бренду без згоди на це правовласника, в результаті чого може бути нанесено значну шкоду здоров'ю споживачів таких товарів. Адже, як правило, підроблені товари мають значно нижчу та сумнівну якість порівняно з оригінальними товарами. В першу чергу це стосується харчових продуктів, лікарських препаратів та інших фармацевтичних виробів [6].

Тому, слід зауважити, що діяльність спрямована на виявлення товарів, які порушують права інтелектуальної власності, не тільки захищає інтереси виробників оригінальних товарів, але й сприяє захисту інтересів покупців та споживачів відповідних товарів на національному ринку. Невід'ємною складовою такої діяльності є функціонування митних органів, тому що в умовах глобалізації міжнародної торгівлі, ефективність виявлення товарів, які порушують права інтелектуальної власності, на етапі ввезення таких товарів на митну територію є в декілька раз більшою, ніж ефективність виявлення таких товарів при їх реалізації безпосередньо на митній території.

З юридичної точки зору це пояснюється тим, що до моменту перетину кордону відповідальність за товари несе їх власник або уповноважена ним особа, після випуску товарів на відповідну митну територію право власності на товари у зв'язку з їх подальшим продажем переходить до різних осіб, що ускладнює вставлення відповідальності за порушення права інтелектуальної власності [6].

На нашу думку, всю сукупність дій митних органів України при здійсненні контролю за забезпеченням захисту прав інтелектуальної власності доцільно систематизувати на три напрями:

- виявлення і контроль об'єктів права інтелектуальної власності при переміщенні товарів через митний кордон (робота з вилученими товарами в рамках порушених справ про адміністративні правопорушення);
- здійснення контролю за об'єктом права інтелектуальної власності в момент здійснення процедури митного оформлення (декларування товарів з поданням митної декларації);
- здійснення пост-митного контролю за внутрішнім ринком реалізації товарів які містять права інтелектуальної власності.

Останнім часом спостерігається стійка тенденція зростання кількості правопорушень у сфері інтелектуальної власності, пов'язаних з виробництвом і розповсюдженням контрафактної та фальсифікованої продукції. Недостатній захист прав інтелектуальної власності не тільки сприяє зростанню ризиків відставання у високотехнологічних галузях економіки але й може спричинити гальмування економічного розвитку країни в цілому. Тому, на нашу думку, проблема фальсифікації та контрафакту набула загальнодержавних масштабів і ставить під загрозу економічну безпеку нашої держави в цілому.

Таблиця 1

Аналіз захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України*

	2014	2015	2016	2017	2018
Кількість зареєстрованих об'єктів ПІВ	1048	487	405	291	355
Заходи щодо призупинення митного оформлення товарів за підозрою у порушенні ПІВ	3074	3368	7139	9692	7259
Кількість випадків призупинення митного оформлення товарів за підозрою у порушенні ПІВ за власною ініціативою митниці	8	10	16	77	16
Спрощена процедура знищення товарів	-	10	4	1	-

*Примітка. Складено за даними джерела [3-4]

На нашу думку, одним із найбільш ефективним інструментом захисту прав власників торговельних марок є Митний реєстр об'єктів інтелектуальної власності. Основою даного заходу є «реєстр об'єктів права інтелектуальної власності метою запровадження якого стало сприяння захисту майнових прав на об'єкти прав інтелектуальної власності під час митного контролю та митного оформлення товарів, що містять такі об'єкти, на підставі заяв правовласників і при цьому в ньому міститься інформація, яка використовується з метою запобігання переміщенню через митний кордон України товарів з порушенням прав інтелектуальної власності»[7].

Крім цього, Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності став вагомим елементом захисту ввезення на митну територію України товарів з порушення прав інтелектуальної власності, так за перше півріччя 2019 року було прийнято 876 рішень про призупинення митного оформлення товарів на підставі даних Митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності. Але, при цьому, слід зауважити, що спостерігається низька ефективність роботи посадових осіб митниці щодо виявлення можливих порушень, так протягом 2018 року митним органом було призупинено всього 5 процедур митного оформлення товарів.

Слід зауважити, що Митний реєстр об'єктів інтелектуальної власності систематично поповнюється, про що свідчить наступна кількісна динаміка. Якщо у 2017 році в порівнянні з 2016 роком кількість об'єктів інтелектуальної власності збільшилася на 291 об'єкт, то у 2018 року до митного реєстру об'єктів інтелектуальної власності додалося 355 об'єктів. Загальна кількість об'єктів інтелектуальної власності в митному реєстрі у 2018 році становила 3779 одиниць, які належали як закордонним, так і українським компаніям, але більшість включених об'єктів, приблизно 60%, належало іноземним правовласникам. Станом на 1 серпня 2019 року у митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності за заявами правовласників було внесено 4096 об'єктів (з них 129 – внесено з початку року із загальної кількості діючих об'єктів – 1368 діючих).

Про криміногенну ситуацію у сфері порушення прав інтелектуальної власності свідчить наступна статистика. Стосовно об'єктів прав інтелектуальної власності, включених до митного реєстру, згідно з державною статистикою, 7139 заходів щодо призупинення митного оформлення товарів за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності було вжито у 2016 році, 9692 заходів – у 2017 році, 7259 – 2018 року[4].

За період 2016 р. митницями ДФС було запроваджено 17 справ про порушення митних правил за фактами переміщення товарів із порушенням прав інтелектуальної власності. При цьому, вартість предметів правопорушення (кондитерські вироби, автозапчастини, скляні ізолятори, пломби, мобільні телефони, спортивний одяг тощо) склала понад 1,5 млн. грн. (див. рис.1.).

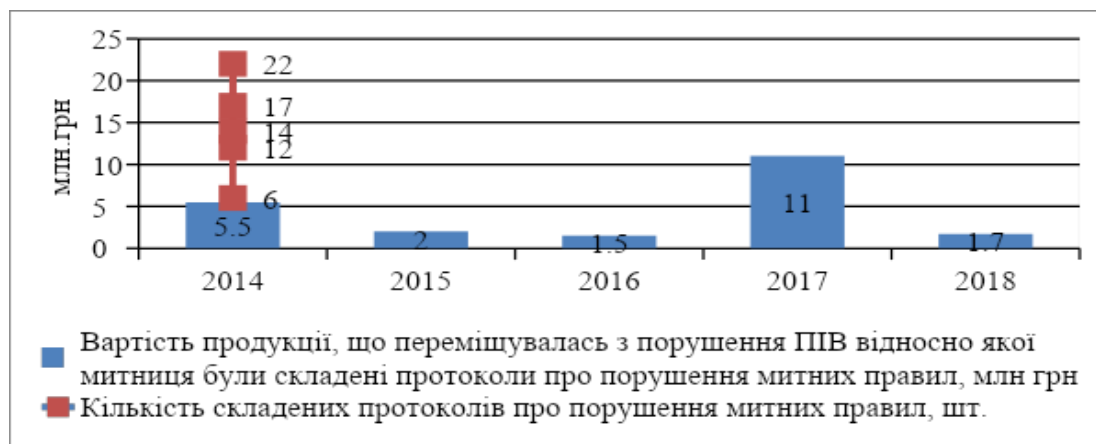

Рис. 1. Вартість продукції, що переміщувалась з порушення прав інтелектуальної власності відносно якої митниця були складені протоколи про порушення митних правил, млн грн

*Примітка. Складено за даними джерела [3]

На основі даних бачимо, що кількість складених протоколів про порушення митних правил є невеликою у 2018 році – 12 протоколів, 2017 - 14. Таким чином, можна зробити висновок, що затриманими були незначні партії товару, так як вартість продукції була не високою.

Слід зауважити, що митна статистика свідчить, що в даний період митні органи не були активними у частині вжиття інших заходів щодо протидії порушенням прав інтелектуальної власності. Так, кількість випадків призупинення митного оформлення товарів за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності за власною ініціативою митниці (згідно зі статтею 400 МКУ) була невисокою: лише 16 випадків у 2016 році, 77 випадків у 2017 році.

Крім того, проведений нами аналіз показав, що адміністративна санкція за порушення прав інтелектуальної власності митними декларантами (стаття 476 МКУ) вочевидь не так часто застосовується на практиці: лише 17 протоколів про адміністративне правопорушення цього виду було складено у 2016 році, 14 – у 2017 році, 12 – у 2018 році, 11 – у 2019 році.

Тому, з метою результативного виявлення і припинення реалізації товарів, які містять ознаки контрафактних, повинен бути розроблений та запроваджений комплекс організаційно-економічних заходів пост-митного контролю за внутрішнім ринком реалізації товарів які містять права інтелектуальної власності.

На нашу думку, спрощена процедура знищення товарів, які підозрюються у порушенні прав інтелектуальної власності (на відміну від ЄС, де вона була визнана «такою, що довела свою надзвичайну успішність» Європейським Парламентом, а згодом була визнана обов'язковою у випадку наявності згоди або мовчазної згоди власника) в Україні фактично не працює, про що свідчать наступні статистичні дані (хоча схожа процедура і передбачена статтею 401 МКУ): лише 4 випадки її застосування мали місце у 2016 році, 1 випадок – у 2017 році, жодного – 2018 році і тільки 2 випадки – у 2019 році.

Особливої уваги заслуговує детальний аналіз основних видів правопорушень при ввезенні контрафактної продукції на митну територію України: неправильне визначення коду товару за товарною номенклатурою зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД); зловживання при визначенні країни походження товарів; маніпуляції при розрахунку об'єкту нарахування митних платежів – митної вартості.

Проведені нами дослідження дали змогу визначити основні потенційно-ризиковані товарні позиції УКТ ЗЕД, за якими можуть бути класифіковані товари, що володіють ознаками контрафактних (див. табл.2).

Таблиця 2

Товарні позиції УКТ ЗЕД, за якими можуть бути класифіковані товари, що володіють ознаками контрафактних

Товарний знак	Товар	Товарна позиція УКТЗЕД
Samsung	Телефон, техніка	8517-8519, 8508-8510, 8528
Adidas	Спортивне взуття, одяг, сумки	6402-6405, 4203, 6111, 6210, 6211. 4202
Nike	Спортивне взуття, одяг, сумки	6402-6405, 4203, 6111, 6210, 6211. 4202
Apple	Телефон	8517-8519
MICHAEL KORS	Сумки, одяг	4202, 6402-6405, 6111, 6210, 6211

**Примітка. Складено за даними джерела [3]*

На основі запровадження експертних методів дослідження було встановлено основні критерії ризику ввезення контрафактної продукції: характерною для індикатора ризику «країна походження товару» перевищення обсягу імпортованих поставок можливості виробництва відповідного продукту країною-експортером; відсутність виробництва вихідних сировинних матеріалів, необхідних для виготовлення готового продукту; відсутність випуску відповідного товару в декларованій країні походження.

Але, домінуючим критерієм потенційного ризику проникнення контрафактної продукції на ринок України є зниження митної вартості товару при його імпорті на митну територію. В першу чергу це пов'язано з намаганням суб'єктів зовнішньоекономічної мінімізувати фіскальні виплати на митному кордоні з метою підвищення прибутковості даного виду підприємницької діяльності.

Проведене нами дослідження показало, що найпоширенішими видами об'єктів права інтелектуальної власності, по яким призупинялося митне оформлення товарів (як на підставі даних

Митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності так і за ініціативою інших державних органів) стали наступні торговельні бренди: «Samsung», «Adidas», «Nike», «Apple», «Canon», «Sony», «Asics», «John Deere», «MICHAEL KORS», «MEIZU». Як і раніше, об'єктами підробок виступають найбільш популярні та сильні бренди товарів, виробництво яких не надто технологічне і витратне, а також не потребує дорогих або дефіцитних інгредієнтів. Слід зауважити, що підробки стосуються як сегменту преміум-класу, так і сегментів масових товарів. Але особливістю є наступна закономірність – якщо продукція преміум-класу на сьогоднішній день більше страждає від імітацій, то масові продукти – від прямих підробок і фальсифікацій.

Проведені нами дослідження товарної структури імпорту, за якими було призупинено митне оформлення у зв'язку з підозрою порушення прав інтелектуальної власності, дозволили систематизувати наступні найбільш типові товарні групи. (див. табл.3)

Таблиця 3

**Найпоширеніші види товарів, митне оформлення яких призупинялося
у зв'язку з підозрою порушення прав інтелектуальної власності**

2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018	2019
телефони, взуття, одяг, запчастини до автомобіля	телефони, взуття, одяг, запчастини до автомобіля, косметика	телефони, взуття, одяг, запчастини до автомобіля, іграшки	телефони, взуття, одяг, запчастини до автомобіля, с/г техніка	телефони, взуття, одяг, іграшки	телефони, взуття, одяг, сумки

**Примітка. Складено за даними джерела [3]*

На нашу думку, до першої групи доцільно віднести одяг та взуття, які стали найбільш поширеним об'єктом порушення прав інтелектуальної власності. Слід зауважити, що імпорт даних товарів, не тільки наносить суттєві збитки для національних суб'єктів господарювання, в першу чергу це стосується підприємств-виробників, але й завдає шкоди споживачам, так як дана продукція за часту є товаром низької якості.

До другої групи відносяться телефони, це пов'язано з тим, що високий попит породжує не завжди легальну пропозицію, і чим вище споживчий інтерес до певної категорії товарів, тим більше на ринку з'являється дешевих аналогів. Зрозуміло, що в основному в даній ситуації втрачають національні споживачі.

Основу третьої групи товарів становлять ігри та іграшки, при цього головним фальсифікатом стають іграшки вироблені з пластика, а найбільшим постачальником підробок є азіатські країни, особливо Китай.

Четверта група, це в першу чергу продукція галузей обробної промисловості, особливо це стосується товарів автомобілебудування. Виробники підробок автомобільних деталей із пластику, листового заліза і тому подібного виявлені в Італії, Іспанії, Бельгії та Данії. При цьому багато хто з них все частіше переправляють свою продукцію за межі ЄС через Італію.

Таким чином, проведені нами дослідження показали, що у товарній структурі митного реєстру домінують наступні товари: телефони; запчастини до автомобіля та сільськогосподарської техніки; спортивний одяг та взуття; іграшки; косметика; алкогольні напої. Слід зауважити, що імпорт даних товарів, в першу чергу завдає шкоди національним споживачам, так як дана продукція за часту є товаром низької якості, а далі наносить суттєві збитки національним суб'єктам господарювання.

Проведений нами аналіз перешкод, які стримують ефективну боротьбу митних органів з контрафактною продукцією, показав, що однією з головних є невисока активність значної частини правовласників. З одного боку існує пасивність правовласників не поспішати з наданням відповідей на запити митних органів, які затримали сумнівні товари, а з іншого – митні органи не мають права ініціювати адміністративне переслідування порушників без заяви правовласника.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що система митного контролю товарів, які містять об'єкти права інтелектуальної власності, на сьогодні є найбільш дієвим інструментом державного захисту прав власників торговельних марок. Суперечності та негативні моменти, які впливають на результативність функціонування системи свідчать про необхідність її вдосконалення та оптимізації.

При цьому, недосконалість національного законодавства у сфері захисту прав інтелектуальної власності веде до розвитку торгівлі контрафактною імпортною продукцією. На наш погляд, виходом з даної ситуації є наступне.

По-перше, це прискорене запровадження позитивного досвіду європейських країн у даній сфері діяльності. На нашу думку, з метою приведення вітчизняного законодавства у сфері захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України у відповідність з вимогами і стандартами ЄС необхідно:

- встановлення чітких, уніфікованих до вимог Європейського Союзу процедурних строків, які застосовуються в рамках механізму призупинення митного оформлення товарів за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності;
- вдосконалення регулювання процедури знищення товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності, у т.ч. закріплення принципу «мовчазної згоди» на їх знищення у разі відсутності заперечень з боку декларанта або власника товарів, встановлення спрощеної процедури знищення товарів у дрібних відправленнях.

По-друге, це збільшення рівня компетенції митних органів у сфері захисту прав інтелектуальної власності при переміщенні даних товарів через митний кордон України.

Список використаної літератури

1. Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 23.05.2020).
2. Запобігання митним правопорушенням: охорона і захист прав інтелектуальної власності на митному кордоні України : [монографія; за заг. ред. Пашка П. В.]. Ірпінь—Хмельницький: ФОП Стрихар А. М., 2017. 323с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні»; том 98)
3. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2018 рік. *Державна фіскальна служба України*. 2019. С. 96.
4. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби України на 2017 рік. *Державна фіскальна служба України*. 2018. С. 117
5. Звіт про виконання Плану роботи Київської міської митниці ДФС на 2018 рік. *Київська міська митниця ДФС*. 2019.
6. Медвідь Ю. О. Організація діяльності митних органів ЄС у сфері захисту прав інтелектуальної власності. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 5, Т. 1 (216) С.159–164.
7. Митна енциклопедія: У 3-х томах. Бережнюк І.Г., Гребельник О.П., Пашко П.В. та ін. - Наукове видання. Державний науково-дослідний інститут митної справи. Хмельницький. 2014. 592 с.
8. Науково-практичний коментар Митного кодексу України /За заг. ред.. Додіна Є.В. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2019. 730 с.
9. Регулювання ринків товарів і послуг на засадах норм і принципів системи ГАТТ/СОТ. К.: УАЗТ, 2000. С. 289-325.
10. Götting H.P. Die Komplexität von Schutzrechten am Beispiel des geistigen Eigentums// *Comparativ. Leipziger Universitätsverlag. Leipzig* 2006. P. 149-150.
11. International property rights index 2018 URL: <https://www.internationalpropertyrightsindex.org/country/ukraine> (дата звернення: 23.05.2020).

ЗМІСТ

ГРИЦЕНКО А.А.

КОМПЛЕМЕНТАРНІСТЬ ЦИФРОВИХ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
ПЕРЕТВОРЕНЬ ЯК ЧИННИК СТАБІЛЬНОСТІ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ ... 3

ФІЛІПЕНКО А.С.

ГЛОБАЛЬНІ МЕХАНІЗМИ МІЖНАРОДНОЇ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ... 14

ОЛЕШКО А. А.

ТРАНСФОРМАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ УРБАНІЗАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ... 18

СТЕПАНОВ О.П., ДІКАРЄВ О.І.

ТЕОРЕТИНИЙ ДИСКУРС В ОЧІКУВАННІ ВОДНЕВОЇ ЕКОНОМІКИ... 24

ГРУЩИНСЬКА Н.М.

СВІТОВІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ ПІД ВПЛИВОМ COVID-19... 36

ТРЕТЯК А.М., ТРЕТЯК В.М.

НОВА МОДЕЛЬ ЗЕМЕЛЬНОГО УСТРОЮ В УКРАЇНІ
У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ РЕФОРМОЮ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ... 42

КОРЖ М.В., МАЛІНОШЕВСЬКА К.І.

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ... 48

ЖАВОРОНКОВА Г.В.

МЕТОДОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
«МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА» НА ЗАСАДАХ ПРАКСЕОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ ... 54

ІВАНОВА Т.В.

ПОЛІТИКА РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ УКРАЇНИ
В СУЧАСНИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ... 63

СТАКАНОВ Р.Д., УХОВА А.В.

ПЕРЕВАГИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ МІГРАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ БЛАКИТНОЇ КАРТКИ ЄС... 69

ІЛЬІН В.В.

ФІНАНСОВА КРИЗА – ІНСТРУМЕНТ СТВЕРДЖЕННЯ «ГРОШОВОГО ЛАДУ»... 76

РУМЯНЦЕВ А.П., РАДЗІЄВСЬКА С.О.

ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРУКТУРНОЇ ВЗАЄМОЗАЛЕЖНОСТІ
ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ... 81

DIKARIEV O.

HYDROGEN ECONOMY AS KEY STRATEGIC JAPANESE DIPLOMACY OBJECTIVE 89

БІЛА С.О., ЗАХАРЧУК В.І.

ВПЛИВ «ЗЕЛЕНОГО БІЗНЕСУ» НА РОЗВИТОК
«РОЗУМНИХ МІСТ» ТА МІЖНАРОДНУ ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ 100

БАРАБАШ Б.А. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПЕРЕДОВИХ КРАЇНАХ СВІТУ	109
СИДОРЕНКО К.В., ДЕМ'ЯНЕНКО А.Д. СВІТОВИЙ ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРІВ	117
ПОБОЧЕНКО Л.М. СВІТОВИЙ РИНОК АВІАЦІЙНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ТА ВПЛИВ НА НЬОГО COVID-19.....	122
НАБОК І.І., СІКОРСЬКА І.В. ТЕХНОЛОГІЯ БЛОКЧЕЙН В МІЖНАРОДНІЙ БАНКІВСЬКІЙ ПРАКТИЦІ	132
МАНДРА Н.Г., ЛАКТИОНОВА О.Ю. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В ФІНАНСОВИХ І СТРАХОВИХ ПОСЛУГАХ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ	137
ПАНИКАР Г.Ю. ІННОВАЦІЙНЕ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК НОВІТНЯ ФОРМА ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОГО ТА ПРИВАТНОГО СЕКТОРІВ.....	144
РИЧКА М.А. ОНТОЛОГІЯ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ	149
БОРСА В.В. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ УКРАЇНИ В СТРУКТУРІ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ: МИТНИЙ АСПЕКТ... ..	153
КОВАЛЕНКО Ю.О., ТЕПЛІНСЬКИЙ Г.В., БЕРЕЗЮК М.О. РОЛЬ ТРАНСПОРТУ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА... ..	160
ЛИСЕНКО Р.В. ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19	165
ОКСЕНЮК М.М. ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ	170
КОВБИЧ Т.К. РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЙ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	176
НАУКОВЕ ЖИТТЯ.....	182
ЗМІСТ	185

Для нотаток

Для нотаток

Наукове видання

Стратегія розвитку України

Науковий журнал
1, 2020

В авторській редакції

Комп'ютерна верстка М.А. Ричка

Підп. до друку 22.04.2020. Формат 60х84/8. Папір офс.
Офс. друк. Обл.-вид. арк. 19,53. Ум. друк. арк. 21,0.
Тираж 50 пр. Замовлення № 197-1.

Видавець і виготівник
Національний авіаційний університет
03058. Київ - 58, просп. Любомира Гузара (Космонавта Комарова), 1

Державна реєстрація видання КВ № 7483 від 25.06.2003 р.